

การจัดตั้งบ่อนกาสิโน : บทวิเคราะห์เชิงจริยธรรมจากมุมมองอิสลาม

THE ESTABLISHMENT OF CASINOS: AN ETHICAL ANALYSIS FROM AN ISLAMIC PERSPECTIVE

อิสมาแอล เจะเล็ง^{1*}

Isamael Cheleng^{1*}

¹สาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการจัดการฮาลาล คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา

¹ Interdisciplinary of Halal management, Faculty of Humanities and Social Sciences, Phranakhon Si
Ayutthaya Rajabhat University, Thailand

*Corresponding Author E-mail : cismael.10@gmail.com

วันที่รับบทความ 25 กรกฎาคม 2568

วันแก้ไขบทความ 4 พฤศจิกายน 2568

วันที่รับบทความ 22 พฤศจิกายน 2568

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเด็นการจัดตั้งบ่อนกาสิโนในเชิงจริยธรรมจากมุมมองของศาสนาอิสลาม โดยวิเคราะห์ผ่านหลักคำสอนทางศาสนา แนวคิดด้านจริยธรรมอิสลาม และบริบททางสังคมร่วมสมัย ผลการวิเคราะห์พบว่า จากหลักฐานทางคัมภีร์อัลกุรอานและหะดีษ การพนันถือเป็นสิ่งต้องห้าม (ฮะรอม) อย่างชัดเจน และมีผลเสียทั้งทางจิตวิญญาณและสังคมอย่างรุนแรง การอนุญาตให้มีกาสิโนอาจก่อให้เกิดผลกระทบทางสังคม เศรษฐกิจ และศีลธรรมของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของสังคมมุสลิมที่มีกฎเกณฑ์ชัดเจนในการห้ามเล่นการพนันบทความนี้จึงเสนอว่าการดำเนินนโยบายเกี่ยวกับกาสิโนควรคำนึงถึงจริยธรรมศาสนาและผลกระทบเชิงคุณค่าต่อสังคมในภาพรวม

จากการศึกษาวิเคราะห์กรอบแนวคิดจริยธรรมอิสลามเกี่ยวกับการจัดตั้งบ่อนกาสิโน สรุปได้ว่าศาสนาอิสลามมีจุดยืนที่ชัดเจนในการห้ามการพนันในทุกรูปแบบ เนื่องจากขัดแย้งกับหลักการพื้นฐานของศรัทธาและจริยธรรมอิสลามหลายประการ อาทิ การส่งเสริมความอยู่ดีมีสุขและการเอาใจใส่ช่วยเหลือ การทำลายจิตวิญญาณแห่งการแสวงหาปัจจัยยังชีพอย่างสุจริต และเป็นบ่อนทำลายสถาบันครอบครัวและชุมชน ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของสังคม การทำให้กาสิโนถูกกฎหมายไม่เพียงแต่เป็นเรื่องต้องห้ามตามหลักศาสนาเท่านั้น แต่ยังอาจส่งผลกระทบเชิงลบอย่างรุนแรงต่อระบบคุณค่าของสังคมในภาพรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทพหุวัฒนธรรมที่จำเป็นต้องเคารพหลักศีลธรรมพื้นฐานของกลุ่มประชากรทุกกลุ่ม ดังนั้น แนวนโยบายเกี่ยวกับการพนันที่สอดคล้องกับจริยธรรมอิสลามและเหมาะสมกับสังคมจึงควรมุ่งมั่นในหลักการห้ามการพนันอย่างชัดเจน พร้อมทั้งส่งเสริมทางเลือกทางการเศรษฐกิจที่ถูกต้องตามหลักศาสนา และสร้างกลไกป้องกันสังคมจากโทษภัยของการพนันอย่างจริงจัง

คำสำคัญ (Keywords): บ่อนกาสิโน, จริยธรรมอิสลาม, การพนัน, ศาสนาอิสลาม

Abstract

This article aims to study the ethical issues surrounding the establishment of casinos from an Islamic perspective, analyzing them thru religious teachings, Islamic ethical concepts, and contemporary social contexts. The analysis found that based on evidence from the Quran and Hadith, gambling is clearly forbidden (haram) and has severe spiritual and social consequences. Allowing casinos could have social, economic, and moral impacts on the public, especially in the context of Muslim societies with clear rules against gambling. Therefore, this article suggests that policies regarding casinos should consider religious ethics and the overall impact on societal values.

Based on a study and analysis of the Islamic ethical framework regarding the establishment of casinos, it can be concluded that Islam has a clear stance against gambling in all forms, as it contradicts several fundamental principles of Islamic faith and ethics, such as promoting injustice and exploitation, destroying the spirit of honest livelihood, and undermining the family and community, which are the cornerstones of society. Legalizing casinos is not only religiously forbidden but could also have severe negative impacts on the overall values system of society, especially in a multicultural context where it is necessary to respect the basic moral principles of all population groups. Therefore, gambling policies that are consistent with Islamic ethics and appropriate for society should clearly adhere to the principle of prohibiting gambling, while also promoting religiously permissible economic alternatives and seriously establishing mechanisms to protect society from the harms of gambling.

Keywords : Casino, Islamic ethics, Gambling, Islam

บทนำ (Introduction)

ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา การถกเถียงเรื่องการจัดตั้งบ่อนคาสิโนในประเทศไทยกลับมาอยู่ในความสนใจของสาธารณชนอีกครั้ง โดยมีแนวคิดว่าการเปิดคาสิโนอย่างถูกกฎหมายสามารถสร้างรายได้เข้ารัฐ ลดการลักลอบเล่นการพนันผิดกฎหมาย และส่งเสริมการท่องเที่ยว รายงานของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (2566) ระบุว่ามีการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งบ่อนคาสิโนในรูปแบบศูนย์รวมความบันเทิงครบวงจร (Entertainment Complex) โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติ ลดปัญหาการพนันผิดกฎหมาย และกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค จากการศึกษาล่าสุดของ Lee & Park (2023) พบว่า ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้รวมถึงไทย กำลังเผชิญกับความท้าทายใหม่จากการขยายตัวของการเล่นออนไลน์ ซึ่งทำให้การควบคุมการพนันทำได้ยากยิ่งขึ้น การศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่า แม้จะมีข้อถกเถียงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ แต่ผลกระทบทางสังคมกลับมีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม การอภิปรายในสังคมไทยส่วนใหญ่มีมุมมองเน้นไปที่ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมในมิติทั่วไป ขณะที่การวิเคราะห์จากมุมมองทางจริยธรรมบนพื้นฐานของหลักศาสนาอย่างลึกซึ้งซึ่งยังมีค่อนข้างจำกัด โดยเฉพาะในบริบทของสังคมพหุวัฒนธรรมไทยที่มีผู้นับถือศาสนาอิสลามอยู่น้อย

ทั้งนี้แรงจูงใจทางเศรษฐกิจในการจัดตั้งบ่อนคาสีโนยังสะท้อนถึงความพยายามของรัฐบาลไทยในการเพิ่มรายได้ภาครัฐในช่วงหลังวิกฤตโควิด-19 ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวมอย่างรุนแรง โดยมีข้อเสนอว่าการจัดเก็บภาษีจากธุรกิจคาสีโนอาจเป็นทางเลือกหนึ่งในการฟื้นฟู(สุนันท์ พุ่มคำ, 2565) ขณะที่ตัวอย่างจากประเทศมาเก๊าซึ่งมีรายได้จากภาษีการพนันสูงถึงร้อยละ 70 ของรายได้รัฐในบางปี ก็ถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นต้นแบบ (International Monetary Fund [IMF], 2021)ในระดับภูมิภาค ประเทศเพื่อนบ้านของไทย เช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ ต่างมีการอนุญาตให้เปิดคาสีโนอย่างถูกกฎหมายภายใต้การควบคุมที่เข้มงวด โดยมุ่งหวังผลทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว

อย่างไรก็ตาม ภายใต้ข้อถกเถียงด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวนี้ ยังมีมิติทางจริยธรรมและศาสนาที่ลึกซึ้งและสำคัญไม่แพ้กัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับกลุ่มประชากรมุสลิมในประเทศไทยปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นจากการพนัน เช่น การเสพติด หนี้สิน และอาชญากรรม ยังคงเป็นประเด็นสำคัญที่ประเทศเหล่านี้ต้องเผชิญ (Lee & Park, 2019) สำหรับประเทศไทย แม้วางยังไม่มี การอนุญาตคาสีโนอย่างเป็นทางการ แต่ปรากฏการณ์การลักลอบเล่นการพนันและการดำเนินกิจกรรมของบ่อนเถื่อนอย่างแพร่หลาย ซึ่งสะท้อนถึงความต้องการในตลาดมืดและปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย (Chantavanich, 2021)

ในด้านสุขภาพจิต งานวิจัยของ Dowling et al. (2017) ชี้ให้เห็นว่าการพนันที่ไม่มีการควบคุมสามารถนำไปสู่ภาวะซึมเศร้า วิตกกังวล และมีแนวโน้มการฆ่าตัวตายสูงขึ้นในกลุ่มผู้ติดการพนัน ซึ่งเป็นปัญหาที่เชื่อมโยงกับภาระทางเศรษฐกิจของครอบครัวและภาระงานของระบบสาธารณสุข

อย่างไรก็ตาม สำหรับผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามแล้ว การพิจารณาประเด็นการพนันไม่สามารถหยุดอยู่เพียงผลกระทบทางสังคมหรือสุขภาพจิตเท่านั้น แต่จำเป็นต้องพิจารณามบนพื้นฐานของหลักการทางศรัทธาและจริยธรรมอิสลามอย่างเคร่งครัดในมิติทางศาสนา ความท้าทายที่ชัดเจนคือหลักคำสอนของศาสนาอิสลามซึ่งมีจุดยืนแน่วแน่ในการห้ามการพนันทุกรูปแบบ โดยถือว่าการพนัน (มะยฺฮิร) เป็นหนึ่งในบาปใหญ่ (กะบาอิร) ที่ส่งผลร้ายแรงหลายประการ กล่าวคือ (1) เป็นการทำลายจิตวิญญาณแห่งการแสวงหาปัจจัยยังชีพอย่างสุจริต (2) ส่งเสริมความอยุติธรรมและการเอาเปรียบระหว่างผู้เล่น (3) ทำให้ทรัพย์สินอันเป็นที่รักของอัลลอฮ์สูญเสียบ้างโดยเปล่าประโยชน์ (4) บ่อนทำลายสถาบันครอบครัวและชุมชนอันเนื่องมาจากปัญหาหนี้สินและความขัดแย้ง และที่สำคัญ (5) การพนันถูกมองว่าเป็นสิ่งชั่วร้าย (ริจส์) จากมืองานของชัยฏอนที่มุ่งทำลายล้างมนุษย์ทั้งในโลกนี้และโลกหน้า ตามหลักฐานจากคัมภีร์อัลกุรอานที่ระบุชัดเจนว่า "ในทางการพนันและเสียหายนั้น มีบาปใหญ่และมีประโยชน์บางประการสำหรับมนุษย์ แต่บาปนั้นใหญ่กว่าประโยชน์ของมัน" (ซูเราะห์อัลบะกะเรฮ์ อายะฮ์ที่ 219) และมีหะดีษที่ห้ามไม่ให้เล่นการพนันทุกรูปแบบ (Musa, 2015 ; al-Qaradawi, 1999)

ดังนั้น จากบริบททางเศรษฐกิจและสังคมที่ผลักดันให้เกิดการถกเถียงเกี่ยวกับคาสีโนอย่างกว้างขวาง ควบคู่กับผลกระทบเชิงลบที่ประจักษ์ชัดและหลักการทางศาสนาอิสลามที่ห้ามการพนันอย่างชัดเจน

ด้วยเหตุผลทางจริยธรรมอันลึกซึ้ง บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กรอบแนวคิดจริยธรรมอิสลามเกี่ยวกับการจัดตั้งบ่อนกาสิโนในประเทศไทยอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งตอบคำถามหลักว่า การจัดตั้งบ่อนกาสิโนขัดแย้งกับหลักคำสอนทางศาสนาอิสลามอย่างไร ทั้งในแง่ของการฝ่าฝืนบทบัญญัติ การทำลายระบบคุณค่าทางศีลธรรมอิสลาม และผลกระทบต่อชีวิตมุสลิมในบริบทไทย และควรมีแนวนโยบายใดบ้างที่สอดคล้องกับหลักจริยธรรมอิสลามและเหมาะสมกับบริบทของสังคมพุทธวัฒนธรรมเช่นประเทศไทย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แนวคิดเรื่องจริยธรรมอิสลามเกี่ยวกับการพนัน

1. บทนำสู่กรอบคิดจริยธรรมอิสลาม

ในทางศาสนาอิสลาม การพนันถูกมองว่าเป็นสิ่งต้องห้าม (haram) เนื่องจากมีผลกระทบทางด้านจิตใจและสังคมตามหลักศีลธรรมอิสลาม เพื่อให้เข้าใจถึงรากฐานของข้อห้ามนี้ จำเป็นต้องศึกษากรอบคิดจริยธรรมอิสลามในสามมิติที่เชื่อมโยงกัน ได้แก่ หลักศรัทธา หลักจริยธรรม และหลักปฏิบัติ ชาวมุสลิมเชื่อว่าการพนันกระตุ้นความโลภ นำไปสู่ความแตกแยกในครอบครัวชุมชน และทำลายหลักการความยุติธรรมในสังคม (ผู้จัดการออนไลน์, 2568) หลักอิสลามเน้นการส่งเสริมความซื่อสัตย์ สุจริต และการดำรงชีวิตด้วยวิธีการที่ถูกต้องตามหลักศีลธรรม รวมถึงการป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงทางการเงินที่อาจทำให้ผู้เล่นตกอยู่ในความยากจนและความเครียดทางจิตใจ

ศาสนาอิสลามมีจุดยืนที่แน่วแน่ต่อการพนัน โดยถือว่าเป็นพฤติกรรมที่ขัดต่อหลักจริยธรรมและศีลธรรมอย่างรุนแรง ทั้งในด้านผลกระทบต่อส่วนบุคคลและผลกระทบต่อสังคมโดยรวม ความเข้าใจเรื่องการพนันในอิสลามต้องพิจารณาจากรากฐานคำสอนในคัมภีร์อัลกุรอาน หะดีษ และคำอธิบายจากนักวิชาการอิสลามทั้งในอดีตและปัจจุบัน การพนันยังถูกมองว่าเป็นการละเมิดหลักการตะฮ์รียิม (Tahrim) หรือการห้ามทำกิจกรรมที่เป็นอันตรายแก่ตนเองและสังคมตามคำสอนหลักในศาสนาอิสลาม ซึ่งความเสียหายที่เกิดจากการพนันตรงกันข้ามกับการส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีและความสมานฉันท์ของชุมชน (ศูนย์ข้อมูลกฎหมาย, 2568)

2. รากฐานทางคัมภีร์และหลักนิติศาสตร์อิสลาม

2.1 ความหมายและการให้คำจำกัดความ

คำว่า Maisir ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานและใช้เพื่ออธิบายรูปแบบของกิจกรรมที่มีลักษณะการเสี่ยงโชคเพื่อแสวงหากำไรโดยไม่ใช้แรงงานหรือความสามารถอย่างแท้จริง อิบน์ กะษีร์ (Ibn Kathir) นักตัฟซีร์ชื่อดัง อธิบายว่า Maisir หมายถึงทุกกิจกรรมที่มีการวางเดิมพันซึ่งผู้ชนะจะได้รับทรัพย์จากผู้แพ้โดยไม่ชอบธรรม ซึ่งขัดกับหลักการความยุติธรรมและการแสวงหาริซกี (ปัจจัยยังชีพ) อย่างฮาลาล(ถูกต้องตามหลักศาสนา)

2.2 หลักฐานจากคัมภีร์อัลกุรอานและหะดีษ

จากคำจำกัดความข้างต้น จะพบว่าคัมภีร์อัลกุรอานได้กล่าวถึงการพนันในหลายโองการ โดยเฉพาะใน ซูเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ (2 : 219) และอัลมาอิดะฮ์ (5 : 90-91) ซึ่งระบุว่า การพนันเป็นการกระทำของชัยฏอน มีเจตนาเพื่อสร้างความเป็นศัตรูและความเกลียดชังในหมู่มุสลิมนับ และเป็นอุปสรรคต่อการรำลึกถึงอัลลอฮ์และการละหมาด

นอกจากนี้ มีคำสอน (หะดีษ) จากท่านศาสดามุฮัมมัด (ซ.ล.) ที่ประณามการพนันอย่างหนัก เช่น รายงานจากอบูฮูร็อยเราะฮ์ที่ระบุว่า "ใครที่เล่นการพนันก็เหมือนกับว่าได้จุ่มมือลงในเลือดและเนื้อของพี่น้องตน" ซึ่งสะท้อนถึงความรุนแรงของพฤติกรรมนี้ต่อสังคมมุสลิม

2.3 มุมมองนักวิชาการอิสลามสมัยใหม่

จากหลักฐานทางคัมภีร์ดังกล่าว ทำให้ให้นักวิชาการอิสลามร่วมสมัยมีความเห็นเป็นเอกฉันท์ว่าการพนันเป็นสิ่งต้องห้าม (ฮะรอม) โดยไม่มีข้อยกเว้น แม้จะมีผู้เสนอว่าการพนันรูปแบบใหม่ เช่น เกมออนไลน์ บางประเภท อาจไม่ใช่การพนันในความหมายดั้งเดิม แต่อูละมาอ์ (นักวิชาการศาสนา) ส่วนใหญ่เห็นว่าหากกิจกรรมนั้นมีองค์ประกอบของความเสี่ยง การได้เสีย และไม่มีหลักประกันที่เป็นธรรม ก็ถือว่าเข้าข่ายการพนันเช่นกัน (Kamali, 1998)

ยูซุฟอัล-เกาะเราะฮ์ควี (al-Qaradawi, 1999) ชี้ว่าการพนันทำลายหลักการพื้นฐานของเศรษฐกิจอิสลาม ซึ่งคือการแลกเปลี่ยนที่ยุติธรรม การทำงานอย่างสุจริต และการแสวงหาริซกีที่ฮาลาล ท่านอธิบายว่า "การพนันคือการใช้เงินเพื่อก่อให้เกิดเงินโดยไม่มี ความพยายาม ไม่มีการผลิต และไม่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ"

มุฮัมมัด ฮาซิม กะมาลี (Mohammad Hashim Kamali, 2008) ยังเสริมว่าการพนันมีผลกระทบในทางจริยธรรมที่รุนแรง ทำให้จิตใจของผู้เล่นเกิดความโลภ ลดทอนความอดทน และทำลายความรับผิดชอบทางสังคม นอกจากนี้ยังทำลายความสัมพันธ์ในครอบครัว และส่งเสริมวัฒนธรรมบริโภคนิยมที่ยั่งยืน

2.4 สรุปกรอบแนวคิด

จากรากฐานทางคัมภีร์และคำอธิบายของนักวิชาการ สรุปได้ว่าการพนันในอิสลามไม่ได้เป็นเพียงการกระทำที่ผิดกฎหมายศาสนาเท่านั้น แต่ยังเป็นการละเมิดจริยธรรมขั้นพื้นฐานซึ่งเกี่ยวข้องกับศรัทธา ความยุติธรรม ความรับผิดชอบ และสันติสุขในสังคม

ผลกระทบเชิงจริยธรรมและสังคม

1. กรอบคิดสู่บริบทสังคม

จากกรอบคิดจริยธรรมอิสลามที่ได้อธิบายมา ขอพิจารณาผลกระทบในเชิงปฏิบัติต่อบุคคล ครอบครัว และชุมชน การจัดตั้งบ่อนกาสิโนมีผลกระทบเชิงจริยธรรมและสังคมที่สำคัญหลายประการ ดังนี้

1.1 ระดับปัจเจกบุคคล

การพนันสามารถส่งผลให้บุคคลติดพฤติกรรมเสี่ยงและเสียทรัพย์สิน เกิดความเครียด และนำไปสู่พฤติกรรมที่ขัดต่อหลักศาสนา เช่น การโกหก ขโมย หรือใช้ความรุนแรงในครอบครัว (Hing, Russell, & Browne, 2017) เมื่อพิจารณาตามหลักจริยธรรมอิสลามแล้ว บุคคลที่เล่นการพนันมักขาดคุณธรรมด้านความพอเพียงและการพึ่งพาอัลลอฮ์ (Tawakkul) ซึ่งถือเป็นคุณธรรมพื้นฐานของมุสลิม

1.2 ระดับครอบครัวและชุมชน

หนึ่งในผลกระทบที่รุนแรงที่สุดของคาสีโนคือการทำลายโครงสร้างครอบครัว งานวิจัยของ Korn & Shaffer (2004) จากการศึกษาพบว่า การพนันที่ควบคุมไม่ได้สามารถนำไปสู่การหย่าร้าง ความรุนแรงในครอบครัว และการละเลยหน้าที่ของสมาชิกในครัวเรือนในระดับชุมชน การพนันยังเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมการเกิดหนี้สิน อาชญากรรม และการกีดกันทางสังคม (Abbott & Volberg, 2000)

พื้นที่ที่มีคาสีโนมักมีอัตราการเกิดอาชญากรรมเพิ่มขึ้น เช่น การลักทรัพย์ การฉ้อโกง และความรุนแรงในครอบครัว (Stitt, Nichols, & Giacomassi, 2003) นอกจากนี้ การพนันยังนำไปสู่การหย่าร้าง ปัญหาการเลี้ยงดูบุตร และความไม่มั่นคงในครอบครัว ซึ่งถือเป็นการบั่นทอนโครงสร้างทางสังคมในระยะยาว

นอกจากนี้ ผลการศึกษาของ Productivity Commission (2010) ยังชี้ให้เห็นว่าผลกระทบทางลบของคาสีโนจะกระจุกตัวอยู่ในกลุ่มผู้มีรายได้น้อย ซึ่งมีความเปราะบางทางเศรษฐกิจมากที่สุด ส่งผลให้ความเหลื่อมล้ำทางสังคมทวีความรุนแรง

2. ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม

2.1 ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ

แม้รายได้จากคาสีโนจะดูน่าดึงดูด แต่ข้อมูลเชิงประจักษ์ชี้ว่า การพึ่งพิงแหล่งรายได้จากการพนันอาจเป็นกับดักทางเศรษฐกิจ ตัวอย่างจากมาเก๊าชี้ให้เห็นว่า การพึ่งพิงรายได้ภาษีจากการพนันถึงกว่า 70% ทำให้เศรษฐกิจมีความเปราะบางสูงเมื่อเกิดวิกฤต เช่น การระบาดของโควิด-19 (IMF, 2021) เมื่อวิเคราะห์ผ่านแนวคิดเศรษฐกิจอิสลามแล้ว รายได้ดังกล่าวถือว่าไม่ "ฮะลาล"

ตามการวิเคราะห์ของ Haneef & Amin (2022) ในบริบททางเศรษฐกิจสมัยใหม่ การห้ามการพนันในอิสลามไม่เพียงแต่เป็นเรื่องศีลธรรมเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางเศรษฐกิจโดยรวม งานศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า ระบบเศรษฐกิจที่พึ่งพาการพนันมีแนวโน้มเกิดความไม่มั่นคงในระยะยาว

รายงานของ Grinols & Mustard (2006) ระบุว่า คาสีโนมักทำให้รายได้รั่วไหลจากเศรษฐกิจในท้องถิ่นไปยังบริษัทข้ามชาติ หรือกลุ่มทุนใหญ่ และไม่ได้ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรส่วนใหญ่ นอกจากนี้ยังเพิ่มภาระให้กับบริการสาธารณะ เช่น ระบบสาธารณสุขและการบำบัดผู้ติดการพนัน

มีงานศึกษาหลายชิ้นชี้ว่าคาสีโนมีแนวโน้มดึงดูดกลุ่มผู้มีรายได้น้อยให้เข้ามาเล่น โดยกลุ่มนี้มักไม่มีทักษะในการจัดการทางการเงิน จึงตกอยู่ในวงจรหนี้สินและยากจนกว่าเดิม (Grinols & Mustard, 2006) การขยายตัวของคาสีโนอาจยิ่งซ้ำเติมความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจในสังคม

การจัดตั้งบ่อนคาสีโนแม้จะมีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ แต่จริยธรรมอิสลามถือว่าการส่งเสริมความชั่วร้ายในระดับโครงสร้าง (Structural sin) โดยถือว่าการส่งเสริมพฤติกรรมที่ผิดศีลธรรมเป็นการสร้างช่องทางฟอกเงินและอาชญากรรม และสร้างผลกระทบความมั่นคงทางสังคมและจิตวิญญาณในแง่เศรษฐกิจ อิสลามเน้นแนวคิดการแสวงหารายได้ที่ "ฮะลาล" และมีคุณธรรม ไม่ใช่รายได้จากการฉ้อฉล (ZalizaHanum, 2022)

2.2 ปัญหาสังคมในวงกว้าง

นอกจากผลกระทบทางเศรษฐกิจแล้ว คาสีโนสมัยใหม่ถูกออกแบบมาให้กระตุ้นระบบประสาทของมนุษย์ผ่านเทคโนโลยี แสง เสียง และการจ่ายรางวัลแบบสุ่ม ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมเสพติดได้ง่าย งานวิจัยของ Dowling et al. (2017) พบว่าผู้ที่เล่นการพนันอย่างต่อเนื่องมีแนวโน้มป่วยเป็นโรคซึมเศร้าและวิตกกังวลสูง อีกทั้งยังมีความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายมากกว่าประชากรทั่วไปหลายเท่า

ในประเทศที่มีคาสีโน การติดการพนันถือเป็นภาระสำคัญของระบบสุขภาพจิต เช่น ในสิงคโปร์รัฐต้องใช้งบประมาณจำนวนมากในการสร้างระบบบำบัดผู้ติดการพนันและส่งเสริมความรู้ด้านการเงิน (Lee & Park, 2019)

การเปิดคาสีโนอย่างเสรีอาจส่งผลให้ประชาชนโดยเฉพาะเยาวชนขาดภูมิคุ้มกันทางศีลธรรม มีแนวโน้มเข้าสู่การเล่นการพนัน และพัฒนาไปสู่พฤติกรรมเสพติดในระยะยาว (Korn & Shaffer, 2004) ซึ่งการพนันเป็นกิจกรรมที่สร้างพฤติกรรมเสี่ยง เช่น ความโลภ ความรุนแรง และการเบี่ยงเบนจากจริยธรรมส่วนบุคคลและสังคม

งานวิจัยล่าสุดโดย Hing et al. (2023) เปิดเผยสถิติที่น่ากังวล โดยพบว่าผู้ติดการพนันมีแนวโน้มเกิดปัญหาสุขภาพจิตเพิ่มขึ้น 45% เมื่อเทียบกับก่อนปี 2020 นอกจากนี้ กลุ่มเยาวชนอายุ 18-25 ปี มีความเสี่ยงติดการพนันสูงขึ้นเนื่องจากเทคโนโลยี

บทวิเคราะห์จากมุมมองอิสลาม

1. การประยุกต์ใช้หลักมะกอดีอ์ชชะรีอะฮ์ (Maqasid al-Shari'ah)

จากกรอบแนวคิดมะกอดีอ์ชชะรีอะฮ์ (Laldin & Bouheraoua, 2021) การพนันไม่เพียงขัดกับการคุ้มครองทั้ง 5 ประการได้แก่ (1) ศาสนา (al-Din) (2) ชีวิต (al-Nafs) (3) ปัญญา (al-'Aql) (4) ทรัพย์สิน (al-Mal) และ (5) เชื้อสาย (al-Nasl) แต่ในยุคปัจจุบันยังสร้างผลกระทบเชิงลบที่ขยายวงกว้างและรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยชี้ว่าในยุคดิจิทัล การคุ้มครองศาสนา ชีวิต ปัญญา ทรัพย์สิน และเครือญาติ ต้องคำนึงถึงบริบทใหม่ด้วย ตัวอย่างเช่น การพนันออนไลน์ส่งผลกระทบรวดเร็วและรุนแรงกว่าการพนันแบบดั้งเดิม

หากพิจารณาการจัดตั้งบ่อนคาสีโนผ่าน Maqasid al-Shari'ah พบว่า

1. การพนันเป็นบ่อนทำลายศาสนาโดยตรง เนื่องจากถูกห้ามในอัลกุรอาน (2:219, 5:90-91)
2. มีอันตรายต่อชีวิตและจิตใจของผู้เล่น โดยเฉพาะในรูปแบบของการเสพติดและการก่อ

อาชญากรรม (Yusuf al-Qaradawi, 2001)

3. กระทบต่อทรัพย์สินโดยไม่เป็นธรรม สร้างหนี้สิน และการสูญเสียรายได้โดยขาดความ

สมเหตุสมผล

ดังนั้น จากกรอบ Maqasid al-Shari'ah การพนันถือเป็นสิ่งที่ขัดกับเจตนารมณ์พื้นฐานของศาสนาอิสลาม

บ่อนคาสีโนจึงละเมิดเป้าหมายของชะรีอะฮ์ในหลายประการ เช่น

1. ละเมิดการคุ้มครองทรัพย์สิน (al-Mal) เพราะผู้เล่นสูญเสียทรัพย์สินอย่างไม่เป็นธรรม

2. ทำลายสติปัญญา (al-'Aql) โดยส่งเสริมพฤติกรรมเสพติด
3. ทำลายความสัมพันธ์ในครอบครัว (al-Nasl)

2. คำสอนของอัลกุรอานและหะดีษ

อัลกุรอานระบุอย่างชัดเจนว่า “โอ้บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย! แท้จริงสุรา การพนัน แท่นบูชา และ ลูกศรเสี้ยมทายเป็นสิ่งโสมมจากการกระทำของชัยฏอน ดังนั้นจงหลีกเลี่ยงมันเถิด เพื่อพวกเจ้าจะได้รับความสำเร็จ” (อัล-มาอิดะฮ์5:90) ซึ่งชี้ถึงความเป็นสิ่งต้องห้าม (ฮะรอม) อย่างเด็ดขาด (Ibn Kathir, 2003)

หะดีษของท่านนบีมุฮัมมัด (ซ.ล.) ก็เน้นว่าการเล่นการพนันเป็นหนึ่งในบาปที่อัลลอฮ์ทรงไม่พอพระทัย และการได้ทรัพย์สินจากการพนันเป็นทรัพย์สินที่ไม่บริสุทธิ์ (Al-Nawawi, 1996)

3. บทเรียนจากประเทศมุสลิมอื่น ๆ

แม้หลายประเทศมุสลิมจะมีระดับความเคร่งครัดทางศาสนาต่างกัน แต่ประเทศอย่าง ซาอุดีอาระเบียและอิหร่านยังคงห้ามคาสีโนอย่างเด็ดขาดตามหลักศาสนา ในทางกลับกัน ประเทศอย่าง มาเลเซียมีบ่อนคาสีโนในเก็นติ้งไฮแลนด์ ซึ่งถูกวิจารณ์จากผู้นำศาสนาอิสลามในประเทศว่าเป็นการทำลายคุณค่าทางศีลธรรมของสังคม (Haron, 2013)

Ismail & Hassan (2022) ศึกษากรณีมาเลเซีย และพบว่าแม้จะมีกฎหมายควบคุม แต่บ่อนคาสีโนยังคงสร้างปัญหาสังคมอย่างต่อเนื่อง การศึกษานี้เสนอว่า แนวทางห้ามโดยเด็ดขาดเช่นใน ซาอุดีอาระเบียให้ผลลัพธ์ทางสังคมที่ดีกว่า

เพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนขึ้น การเปรียบเทียบนี้ชี้ให้เห็นว่าแม้จะมีแนวทางที่หลากหลาย แต่สังคมมุสลิมส่วนใหญ่ยังคงยึดหลักหะรอมของการพนันตามหลักการศาสนาอย่างจริงจัง

บทสรุป (Conclusion)

จากการวิเคราะห์กรอบแนวคิดจริยธรรมอิสลามเกี่ยวกับการจัดตั้งบ่อนคาสีโนตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ประการแรก ในมิติหลักศรัทธาและบทบัญญัติ การจัดตั้งบ่อนคาสีโนขัดแย้งกับหลักคำสอนอิสลามอย่างชัดเจนและไม่มีข้อยกเว้น ดังที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานและหะดีษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขัดต่อหลักมะกอดศิดอ์ชชะรีอะฮ์ทั้ง 5 ประการ ได้แก่ (1) การทำลายศาสนาผ่านการฝ่าฝืนบทบัญญัติชัดเจน (2) การทำลายชีวิตจากปัญหาสุขภาพจิตและอาชญากรรม (3) การทำลายสติปัญญาจากพฤติกรรมเสพติด (4) การทำลายทรัพย์สินอย่างไม่เป็นธรรม และ (5) การทำลายครอบครัวและเครือญาติ

ประการที่สอง ในมิติจริยธรรมอิสลาม การพนันถูกพิจารณาว่าเป็น "ริจส์" (สิ่งโสมม) จากงานของชัยฏอน(ซาตาน) ที่ส่งเสริมความโลภ ความอยุติธรรม และการเอาตัวเอาเปรียบ ซึ่งขัดกับคุณธรรมพื้นฐานของมุสลิม ได้แก่ การแสวงหาปัจจัยยังชีพอย่างฮาลาลความพอเพียง และการมอบหมายต่ออัลลอฮ์

ประการที่สาม ในบริบทสังคม การผลักดันนโยบายคาสีโนโดยไม่คำนึงถึงหลักจริยธรรมอิสลามย่อมสร้างความเสียหายต่อความสมานฉันท์ทางสังคม และเป็นการเลือกปฏิบัติต่อกลุ่มประชากรมุสลิมที่ยึดมั่นในหลักศาสนาอย่างเคร่งครัด

ดังนั้น ข้อเสนอเชิงนโยบายตามกรอบจริยธรรมอิสลามคือ

1. ห้ามการพนันในทุกรูปแบบอย่างเด็ดขาด ไม่ว่าจะเป็นการพนันในลักษณะของการพนันแบบเดิมหรือการพนันในรูปแบบของกาสิโน ไม่ควรอนุญาตหรือทำให้ถูกต้องตามกฎหมายในกรณีใด ๆ
2. ส่งเสริมทางเลือกทางเศรษฐกิจที่ฮาลาล เช่น การท่องเที่ยวเชิงศาสนาและวัฒนธรรม อุตสาหกรรมฮาลาล และเศรษฐกิจสร้างสรรค์

Zaliza Hanum Yahaya (2022) เสนอแนวทางปฏิบัติ ว่าเศรษฐกิจฮาลาลสามารถสร้างรายได้ที่ยั่งยืนโดยไม่ขัดกับหลักศาสนา งานวิจัยนี้ระบุว่า ตลาดเศรษฐกิจฮาลาลโลกมีมูลค่าถึง 2.8 ล้านล้านดอลลาร์ในปี 2021 และยังมีโอกาสเติบโตอีกมาก

3. สร้างกลไกป้องกันสังคม ผ่านการศึกษาเชิงบัญญัติศาสนาและการสร้างภูมิคุ้มกันในเยาวชน
4. เคารพหลักศรัทธาของทุกกลุ่ม ในกระบวนการนโยบายสาธารณะ

ดังกล่าวเห็นได้ว่าแนวทางจริยธรรมอิสลามไม่เพียงให้คำตอบที่ชัดเจนเกี่ยวกับข้อห้ามการพนันเท่านั้น แต่ยังเสนอทางเลือกในการพัฒนาสังคมที่สอดคล้องกับหลักศีลธรรมสากลและบริบทของสังคม

เอกสารอ้างอิง (References)

ผู้จัดการออนไลน์. (2568). “เปิด 12 เหตุผลเร่งตั้งสถาบันบันเทิงครบวงจร-กาสิโนถูกกฎหมาย.”

<https://www.posttoday.com/business/722127>

ศูนย์ข้อมูลกฎหมาย. (2568). “ร่างพ.ร.บ.สถาบันบันเทิงครบวงจรและกาสิโนถูกกฎหมาย.”

<https://www.ilaw.or.th/articles/52139>

สุนันท์ พุ่มคำ. (2565). *การพลิกฟื้นเศรษฐกิจไทย : สู่การก้าวผ่านปัญหาโควิด-19 อย่างยั่งยืน (ระยะที่ 2)*. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2566). รายงานการศึกษาความเป็นไปในการจัดตั้งศูนย์รวมความบันเทิงครบวงจร. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.

Abbott, M. W., & Volberg, R. A. (2000). *Taking the pulse on gambling and problem gambling in New Zealand : A report on phase one of the 1999 national prevalence survey*. Wellington: Department of Internal Affairs.

Al-Ghazali, A. H. M. (2005). *Al-Mustasfa min 'ilm al-usul*. Beirut: Dar al-Kutub al-'Ilmiyyah.

Al-Nawawi, Y. (1996). *Riyadh al-Salihin*. Beirut: Dar al-Khair.

al-Qaradawi, Y. (1999). *The Lawful and the Prohibited in Islam*. Cairo: Al-Falah Foundation.

Chantavanich, S. (2021). *Illegal Gambling in Thailand: Problems and Policy Challenges*. Bangkok : Institute of Justice.

Dowling, N. A., Cowlishaw, S., Jackson, A. C., Merkouris, S. S., Francis, K. L., & Christensen, D. R. (2017). Prevalence of psychiatric co-morbidity in treatment-seeking problem Gamblers : A systematic review and meta-analysis. *Australian & New Zealand Journal of Psychiatry*, 49(6), 519–539.

- Gainsbury, S. M., Russell, A., Hing, N., Wood, R., Lubman, D. I., & Blaszczynski, A. (2014). The prevalence and determinants of problem gambling in Australia: Assessing the impact of interactive gambling and new technologies. *Psychology of Addictive Behaviors, 28*(3), 769–779.
- Grinols, E. L., & Mustard, D. B. (2006). Casinos, crime, and community costs. *The Review of Economics and Statistics, 88*(1), 28–45.
- Haron, S. (2013). The impact of gambling from Islamic perspective. *International Journal of Humanities and Social Science, 3*(15), 123–129.
- Hing, N., Russell, A. M. T., & Browne, M. (2017). *Risk factors for gambling problems: An analysis by gender*. *Journal of Gambling Studies, 33*(2), 511–534.
- Ibn Kathir, I. (2003). *Tafsir al-Qur'an al-Azim* (Vol. 2). Cairo: Dar al-Hadith.
- International Monetary Fund (IMF). (2021). *Macau SAR: Selected Issues*. Washington, DC: IMF Publications.
- International Monetary Fund. (2021). *Macroeconomic impacts of legal gambling sectors: A regional overview*. IMF Working Papers.
- Korn, D. A., & Shaffer, H. J. (2004). Gambling and the health of the public: Adopting a public health perspective. *Journal of Gambling Studies, 20*(1), 1–21.
- Lee, S., & Park, M. (2019). Gambling, addiction and public health: Lessons from East Asia. *Asian Journal of Gambling Issues and Public Health, 9*(1), 1–12.
- Lee, H., & Park, M. (2019). Legalization of casinos in Southeast Asia: Economic boom or social doom? *Asian Journal of Public Policy, 12*(3), 199–217.
- Musa, A. (2015). Gambling in Islamic perspective. *Journal of Religion and Civilization Studies, 3*(2), 12–30.
- Musa, M. (2015). *Islamic Ethics and Gambling: A Critical Perspective*. Kuala Lumpur: IIUM Press.
- Office of the Council of State. (2022). *Feasibility Study on Entertainment Complex and Casino Legalization in Thailand*. Bangkok: Office of the Council of State.
- Productivity Commission. (2010). *Gambling: Productivity Commission inquiry report*. Canberra: Australian Government.
- Sethamalinee, S. (2020). Ethics in Islam: Conceptual foundation and application in Thai society. *Journal of Islamic Studies, 11*(1), 45–60.
- Tayob, A. (2009). *Islam: A short introduction*. Oxford University Press.
- Yusuf al-Qaradawi. (2001). *The Lawful and the Prohibited in Islam*. Cairo: Al-Falah Foundation.
- Zaliza Hanum Yahaya. (2022). *Islamic Ethics on Gambling: A Maqasid al-Shariah Perspective*. *International Journal of Islamic Thought, 21*(1), 33–45.